

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN FİNANSAL OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN ANALİZİ: KAFKAS ÜNİVERSİTESİ SARIKAMIŞ KAMPÜSÜNDE BİR ARAŞTIRMA

Erdinç KARADENİZ¹

Levent KOŞAN²

Erol GEÇGİN³

Mehmet BEYAZGÜL⁴

ÖZ

Günümüzde insanların kendi finansal durumları ile ilgili karar alabilmeleri için finansal okur-yazarlık seviyelerinin belli bir düzeyde olması gerekmektedir. Finansal okuryazarlık seviyeleri yüksek olan kişiler daha rasyonel kararlar alabilmekte, aynı zamanda uzun vadeli birikimler yapmaktadırlar. Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin temel ve ileri finansal okuryazarlık düzeylerini, yatırım kararı verirken risk-getiri algılarını ve kredi kartı kullanma alışkanlıklarını belirlemektir. Bu bağlamda araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Kafkas Üniversitesi Sarıkamış kampüsünde öğrenim gören 440 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak literatürden yararlanılarak bir anket hazırlanmış ve katılımcılara uygulanmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin büyük çoğunluğunun temel finansal okuryazarlık düzeylerinin yüksek olduğu buna karşın ileri finansal okur yazarlık düzeyinin düşük olduğu, genel olarak finansal durumlarını yönetmede başarılı oldukları, faturalarını zamanında ödeme alışkanlıklarının olduğu, finansal durumunu yönetme düzeyi ile cinsiyet, yaş, sınıf arasında ilişkinin olmadığı, finansal durumu yönetme düzeyi ile okudukları bölümler arasında bir ilişkinin olduğu, yatırım yaparken risk almaktan hoşlanmadıkları, öğrencilerin yarısından fazlasının kredi kartına sahip olduğu ve kredi kartına sahip olan öğrencilerin ise birçoğunun kredi kartı işlemleri hakkında bilgi sahibi olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Finansal Okuryazarlık, Bütçe Yönetimi, Kredi Kartı Kullanımı, Üniversite Öğrencileri, Kafkas Üniversitesi

¹ Mersin Üniversitesi Turizm Fakültesi, Doç.Dr. Erdinç KARADENİZ, mail:ekaradeniz@mersin.edu.tr, Orcid No: 0000-0003-2658-8490

² Mersin Üniversitesi Turizm Fakültesi, Doç.Dr. Levent KOŞAN, mail:leventkosan@gmail.com, Orcid No: 0000-0001-7630-6354

³ Kafkas Üniversitesi Sarıkamış Meslek Yüksekokulu, Öğr.Gör. Erol GEÇGİN, mail:erolgeccin@hotmail.com, Orcid No: 0000-0001-8375-9343

⁴ Mersin Üniversitesi Turizm Fakültesi, Arş. Gör. Mehmet BEYAZGÜL, mail:mehmetbeyazgul@mersin.edu.tr, Orcid No: 0000-0002-3139-4351

AN ANALYSIS ON FINANCIAL LITERACY LEVELS OF UNIVERSITY STUDENTS: A STUDY IN KAFKAS UNIVERSITY'S SARIKAMIŞ CAMPUS

ABSTRACT

Today, financial literacy needs to be at a certain level so that people can make decisions about their own financial situation. People with high levels of financial literacy are able to make more rational decisions and make long-term savings at the same time. The aim of this research is to determine the basic and advanced financial literacy levels, risk-return perceptions while deciding investment decisions and debit card usage habits of university students. In this context, the study group composes of 440 students studying at the Sarıkamış campus of Kafkas University as of 2017-2018 academic year. A questionnaire was prepared by using the literature as a means of data collection in the survey and it was applied to participants. The findings of the study show that the majority of the students have a high level of basic financial literacy whereas the level of advanced financial literacy is low; students are successful in managing their financial situation in general; students have habits to pay their bills on time; there is no relationship between the level of managing financial situation and gender; there is a relationship between the level of management of the situation and the departments at which they study; students do not like to take risks when investing; more than half of the students have debit cards, and many students with debit cards have knowledge of debit card transactions.

Keywords: *Financial Literacy, Budget Management, Debit Card Usage, University Students, Kafkas University*

Giriş

Günümüzde küreselleşmenin etkisi ile birlikte finansal piyasaların karmaşık bir hal alması, piyasalarda bütünleşmenin meydana gelmesi ve bunlarla birlikte finansal açıdan yeniliklerin yüksek bir oranda artış göstermesi, bireylerin rasyonel finansal karar alma sürecinde daha fazla bilgi sahibi olma gereksinimine yol açmıştır. Finansal kararların sağlıklı bir şekilde alınabilmesi için bireylerin finansal bilgi sahibi olması ve bu finansal bilgiye erişim imkânının olması gerekmektedir. Bireylerin finansal bilgi ihtiyaçlarının karşılanması ve finansal olarak alacakları kararların etkinliğinin sağlanması ise finansal okuryazarlık ile mümkün olmaktadır.

Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin Analizi: Kafkas Üniversitesi Sarıkamış Kampüsünde Bir Araştırma

Finansal okuryazarlık, bireylerin kullandığı finansal araçlar hakkında bilgi sahibi olması ve finansal kararlar almada finansal bilgilerin kullanılması olarak tanımlanabilmektedir (Temizel ve Bayram, 2011, s.75). Başka bir tanımda ise finansal okuryazarlık, bireyin tasarruf yapma, yatırım yapma, borç alma ve borç verme işlemlerini yerine getirirken doğru kararlar vererek kendi finansal durumunu idare etmesidir (Remund, 2010, s. 289). Finansal okuryazarlık, bireylerin normal hayatlarını sürdürürken karşılaştıkları finansal sorunlar karşısında çözüm sunulmasını sağlamaktadır (Mason ve Wilson, 2000: 5). İnsanlar, finansal okuryazar olduklarında temel finansal hesapları yapabilir ve kendi bütçelerini yönetebilirler (Lusardi,2008, s. 2). Bunun yanı sıra finansal okuryazarlık, bireylerin piyasaları tanımalarına ve bireysel emeklilik planları yapmalarına yardımcı olmaktadır (Yüce ve Kavak,2017, s.82; Korucuk,2016 s.175). Bir bakıma finansal okuryazarlık, bireylerin kredi kartları ve benzer finansman araçları doğru bir şekilde kullanmasını ve tüm harcamalarını bilmesi demektir. Bu durum yalnızca birey için değil aynı zamanda ülke için de önemlidir (Korucuk ve Cengiz, 2017,s183). Bireylerin finansal okuryazar olması durumunda daha fazla bilgi talep etmeleri piyasaya şeffaflık kazandırır. Finansal okuryazarlık, temel finansal okuryazarlık ve ileri finansal okuryazarlık olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. Temel finans okuryazarlık; bireylerin risk ve risk türleri, faiz oranları ve çeşitleri hakkında bilgi sahibi olmalarını ve enflasyonun ülkeye ve kişiler üzerine olan etkilerinin bilinmesidir (Yıldırım ve Naktiyok,2017, s.294). İleri finans okuryazarlık ise bireylerin temel finans okuryazarlığın yanında hisse senedi, tahvil, döviz kurları, bono ve fonlar hakkında bilgi sahibi olmasını ifade etmektedir (Lusardi, 2008, s.4).

Finansal konularda karar almada gelecekte önemli bir rol oynayacak olan üniversite öğrencilerinin, kararları alırken etkinlik sağlamları, finansal okuryazarlık düzeylerinin etkinliği ile doğrudan ilişkilidir. Bu bağlamda finansal okuryazarlığın bugün ve gelecekteki önemine bağlı olarak çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin ve finansal okuryazarlık bilincine ne derece sahip olduklarının belirlenmesi yönündedir. Çalışma Kafkas Üniversitesi Sarıkamış Kampüsü içerisinde yer alan Sarıkamış Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ile Sarıkamış Meslek Yüksekokulu öğrencilerine yönelik gerçekleştirilmiştir. Çalışma ulaşmak istediği hedefler doğrultusunda beş bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünün ardından ikinci bölümde konuyla ilgili daha önceki çalışmalar literatür özeti başlığında sunulmaktadır. Üçüncü bölümde çalışmada kullanılan veri ve yöntem açıklanmaktadır. Dördüncü bölümde analiz neticesinde elde edilen bulgular sunulmakta, beşinci bölümde ise sonuç ve öneriler sunulmaktadır.

Literatür Özeti

Finansal okuryazarlık ile ilgili literatür incelendiğinde son dönemlerde oldukça sık araştırılan bir konu olduğu karşımıza çıkmaktadır. Bu konu ile ilgili yapılan çalışmalar aşağıda sıralanmıştır.

Van Rooji vd. (2011) yılında Hollanda da hanehalkı üzerine yapmış oldukları çalışma, finansal okuryazarlık ile piyasa katılımı arasındaki ilişkiyi ölçmeyi amaçlamıştır. Çalışma sonucunda hanehalkının büyük bir oranının enflasyon ve faiz oranları gibi temel konularda bilgi sahibi olduğu ancak tahvil, hisse senedi, risk çeşitlendirme gibi spesifik konularda bilgi sahibi olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Beal ve Delpachitra (2003), Avustralya'da üniversite öğrencileri üzerine gerçekleştirdikleri çalışmada, iş tecrübesi yüksek ve gelir düzeyleri ortalamanın üzerinde olan bireylerin finansal okuryazarlık seviyelerinin daha yüksek düzeyde çıktığı belirlenmiştir. Yine aynı çalışmada erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranda finansal okuryazarlıklarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Lusardi vd. (2010) yılında yaptıkları çalışmada ise gençlerin finansal okuryazarlık düzeylerinin düşük olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Benzer bir şekilde Cude v.d.(2006), 1891 üniversite öğrencisi üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmada da üniversitedeki öğrencilerin finansal okuryazarlık açısından bilgi düzeylerinin düşük olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Guiso ve Japelli (2008) tarafından İtalya'da yapılan araştırma portföy çeşitlendirmesi ile finansal okuryazarlık arasındaki ilişkiyi belirlemeye yöneliktir. Çalışmada yatırımcıların finansal okuryazarlık konusunda düşük bilgi sahibi olmaları onların portföy çeşitlendirmelerini olumsuz etkilediği sonucu ortaya çıkmıştır.

Bucher-Koenen ve Ziegelmeyer'in (2011) yılında yapmış oldukları çalışma bireylerin finansal okuryazarlık, finansal kriz ve bilişsel yetenekleri arasındaki ilişkiyi ölçmeyi amaçlamaktadır. Yapılan bu çalışmada bilişsel yetenekleri ile finansal okuryazarlıkları

Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin Analizi: Kafkas Üniversitesi Sarıkamış Kampüsünde Bir Araştırma

alt seviyede olan hanehalkının hata yapmaya meyilli oldukları ve riskli varlıklardan uzak durdukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Wagland ve Taylor'un (2012) işletme bölümü son sınıf öğrencileri üzerine yaptıkları araştırmada öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin orta seviyede olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Ansong ve Gyensare'nin (2012), Gana'da yapmış oldukları çalışmada, üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık seviyelerinin öğrencilerin iş tecrübeleri ve yaşları ile pozitif yönlü bir ilişki içerisinde olduğu tespit edilmiştir.

Demografik faktörlerin finansal okuryazarlık üzerine etkisini belirlemeye çalışan Homan (2015), yaptığı çalışmada gelir düzeyi, yaş, cinsiyet gibi faktörlerin finansal okuryazarlık düzeyine herhangi etkisinin olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Türkiye'de finansal okuryazarlık üzerine gerçekleştirilen araştırmalar incelendiğinde aşağıdaki araştırmalara ulaşılmıştır;

Ergün vd. (2014) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri üzerine yapmış oldukları çalışmada öğrencilerin temel seviyede finansal okuryazar oldukları sonucu ortaya çıkmıştır. Çalışmada ayrıca, gelir ve cinsiyet gibi demografik değişkenlerin finansal okuryazarlık üzerine etkisi olduğu belirlenmiştir.

Sarıgül (2014) tarafından öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyleri ile demografik özellikleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla gerçekleştirilen çalışmada ise genel olarak öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir. Çalışmada ayrıca İİBF öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin diğer fakültelerdeki öğrencilere nazaran daha yüksek olduğu ve kadın öğrencilerin erkek öğrencilere oranla nispeten daha düşük finansal okuryazar oldukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Bayram (2015) finansal okuryazarlık ve para yönetimi davranışlarını Anadolu üniversitesi öğrencileri üzerinde incelemiştir. Çalışmada finansal okuryazarlığın dar bir kavram olduğu ve öğrencilerin finansal okuryazarlık seviyelerin düşük olduğu aynı zamanda bununda farkında olmadıklarını ortaya koymuştur.

Yine Alkaya ve Yağlı (2015), üniversite öğrencileri üzerinde yapmış oldukları araştırmada öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin yeterli düzeyde olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır.

Barış (2016), Gaziosmanpaşa Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri üzerine yapmış olduğu araştırmada

öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin bireysel bütçeleme davranışları üzerindeki etkisini ölçmeye yöneliktir. Çalışma genel olarak değerlendirildiğinde öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin düşük olmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Yine çalışmada finansal okuryazarlık ile bütçeleme davranışı arasında anlamlı bir farklılığın çıkmadığı belirlenmiştir.

Veri ve Yöntem

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Araştırma anketi, Ünal vd. (2015) çalışmasında kullanılan ankettten yararlanılarak tarafımızca geliştirilmiştir. Hazırlanan anket Kafkas üniversitesine bağlı Sarıkamış kampüsünde yer alan öğrencilere uygulanmıştır. Araştırma evreni Sarıkamış Meslek Yüksekokulu'nda 2017-2018 eğitim - öğretim yılında öğrenim gören 503 öğrenciden oluşmaktadır. Bu çalışmada % 95 güvenilirlikle ve % 5'lik bir hata payıyla hesaplanan örneklem büyüklüğü 218 olarak tespit edilmiştir (<https://www.surveysystem.com/sscalc.htm>). Ancak daha güvenilir sonuçlara ulaşılabilmesi için araştırma anketi 15.12.2017-22.02.2018 tarihleri arasında 440 öğrenci üzerinde uygulanmış ve 48 anket uygulamaya tabi tutulmayıp 392 kişi örnekleme oluşturmuştur. Araştırmada kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Kolayda örnekleme yönteminde araştırmacı örnekleme en kolay yoldan rastgele bir şekilde ulaşmayı amaçlar. Bu sebeple en kolay yoldan ve rastgele seçilerek ulaşılacak bireylere ulaşılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler bilgisayar ortamında analiz edilmiştir. Frekans dağılımından faydalanarak veriler ortaya koyulmuştur (Ural ve Kılıç,2011).

Çalışma ilk olarak 40 kişi üzerinde ön uygulamaya tabi tutulmuştur. Yapılan güvenilirlik analizinde Alfa değeri 0,73 çıkmıştır. Bu doğrultuda çalışma güvenilir olduğu tespit edildikten sonra uygulamaya karar verilmiştir. Gerçekleştirilen çalışmada anketin bir bütün olarak güvenilirlik katsayısı Alfa 0,810'dır. İkiye bölerek yapılan analizde ilk yarının değeri 0,702 ve ikinci yarının değeri 0,752'dir. Bu değerler ölçeğin oldukça güvenilir olduğunu göstermektedir (Yıldırım, Naktiyok, ve Kula, 2016, s.23). Öncelikle yapılacak istatistik testlere karar verebilmek için dağılımın normalliği belirlenmiştir. Verilerin normalliği Skewness - Kurtosis değerleri, ile değerlendirilmiştir. Verilerin Skewness - Kurtosis değerleri (-2 ile +2 arasında) normal dağıldığını göstermiş olduğu tespit edilmiştir (Kalaycı, 2008, s.405, Kaygin ve Kavak 2017).

Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin Analizi: Kafkas Üniversitesi Sarıkamış Kampüsünde Bir Araştırma

Bulgular

Çalışmada öncelikle araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin demografik özellikleri ortaya konmuştur. Katılımcıların demografik özellikleri Tablo 1’de sunulmaktadır. Tablo 1 incelendiğinde, çalışmaya katılan 392 öğrencinin %56,4’sinin erkeklerden, %43,6’sının ise kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Katılımcıların yaş durumuna bakılacak olursa; %33,5’inin 15-19 yaş grubu arasında, %54,8’inin 20-23 yaş grubu arasında ve %12’sinin ise 24 yaş üzeri grupta yer aldığı görülmektedir.

Tablo.1 Demografik Özellikler Bakımından Frekans Analizi

Demografik Özellikler		N	%
Katılımcıların Cinsiyet Durumu	Erkek	221	56,4
	Kadın	171	43,6
Katılımcıların Yaş Durumu	15-19 Yaş	130	33,2
	20-23 Yaş	215	54,8
	24+	47	12,0
Katılımcıların Bölümleri	Antrenörlük	87	22,2
	Eğitim	67	17,1
	Güvenlik	64	16,3
	Lojistik	33	8,4
	Spor.Yön	84	21,4
	Turizm	13	3,3
	Yerel Yönetimler	44	11,2
Sınıfı	1.Sınıf	171	43,6
	2.Sınıf	101	25,8
	3.Sınıf	49	12,5
	4.Sınıf	71	18,1
Katılımcıların Aylık Geliri	0-500 TL	288	73,5
	501-1000 TL	71	18,1
	1001-1500 TL	29	7,4
	1501+	4	1,0

Tablo 1’deki diğer bir sonuç ise katılımcıların eğitim gördükleri bölümlerle ilgilidir. Katılımcıların %22,2’sinin beden eğitimi antrenörlük bölümü öğrencilerinden oluştuğu, % 17,1’inin beden eğitimi öğretmenlik bölümü öğrencilerinden oluştuğu, % 21,4’ünün beden eğitimi spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinden

oluştugu, %16,3'ünün özel güvenlik ve koruma bölümü öğrencilerinden oluştuğu, %11,2'sinin yerel yönetimler bölümü öğrencilerinden oluştuğu,%8,4'ünün lojistik bölümü öğrencilerinden oluştuğu, %3,3'ünün ise turizm bölümü öğrencilerinden oluştuğu görülmektedir. Katılımcıların %43,6'sı birinci sınıf öğrencilerinden, %25,8'i ikinci sınıf öğrencilerinden, %12,5'i üçüncü sınıf öğrencilerinden ve %18,1'i dördüncü sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Tablo 1'in son verisine bakılacak olursa burada katılımcıların aylık gelirleri sunulmaktadır. Buna göre katılımcıların %73,5'i 500 TL'nin altında gelire sahip olduklarını dile getirmişlerdir. %18,1'i ise 500-1000 TL arasında gelire sahip olduklarını dile getirmiş, % 7,4'ü 1001-1500 TL arasında gelire sahip olduklarını ve %1'i ise 1500 TL üzeri gelire sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 2'de katılımcıların finansal durumunu belirlemeye yönelik değişkenlere ilişkin frekans analiz sonuçları sunulmaktadır.

Tablo.2 Finansal Durumu Gösteren Değişkenlere İlişkin Frekans Analizi

Finansal Durum Düzeyi		N	%
Finansal durumu yönetmede başarı düzeyinizi nasıl tanımlarsınız?	Oldukça Başarılı	47	12,0
	Başarılı	146	37,2
	Orta Düzeyde Başarılı	177	45,2
	Başarısız	18	4,6
	Oldukça Başarısız	4	1,0
Finansal kayıtlarınızı saklar mısınız?	Evet	244	62,2
	Hayır	148	37,8
Para harcama ve yönetme bilgilerinizin kaynağı nedir?	Aile	207	52,8
	Okul	122	31,1
	Arkadaşlar	40	10,2
	Kitap ve Dergiler	10	2,6
	İnternet	13	3,3
Düzenli para biriktirme alışkanlığına sahip	Evet	188	48,0

**Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin Analizi:
Kafkas Üniversitesi Sarıkamış Kampüsünde Bir Araştırma**

misiniz?	Hayır	204	52,0
Finansal sorunlar için profesyonel yardım aldınız mı?	Hic Almadım	317	80,9
	Yalnızca Bir Kez	28	7,1
	Birkaç Kez	45	11,5
	Birçok Kez	2	0,5
Faturalarınızı zamanında ödeme alışkanlığına sahip misiniz?	Evet	300	76,5
	Hayır	92	23,5

Tablo 2 incelendiğinde çalışmaya katılan üniversite öğrencilerinin, finansal durumlarını yönetmede kendilerini ağırlıklı olarak orta seviyede başarılı ve başarılı buldukları görülmektedir. Yine Tablo 2’de, öğrencilerin para harcama ve yönetme bilgilerinin ağırlıklı olarak aile ve okuldan kaynaklandığı yönünde cevap verdikleri görülmektedir. Bu bilgi ışığında bu çalışma, NFCC (National Foundation for Credit Counselling) adlı firmanın yaptığı çalışmada ortaya çıkan “finansal bilgi ve davranışların şekillenmesi okuldan daha çok evde ve aile içinde gerçekleşmektedir” (NFCC,2007: 1-2) sonucuyla paralellik göstermektedir. Ancak bu çalışmada görüldüğü üzere finansal okuryazarlık, ağırlıklı olarak aile ortamında öğrenilse de aynı zamanda okulda, arkadaş ve internet ortamında da öğrenilen bir bilgidir. Yine Tablo 2’de katılımcıların önemli bir kısmının finansal kayıtlarını sakladıkları, düzenli para biriktirme bağlamında yarıdan fazlasının düzenli para biriktirmediği, faturalarını zamanında ödedikleri ve çok önemli bir kısmının karşılaştıkları finansal sorunlarda hiç profesyonel destek almadıkları görülmektedir.

Tablo 3’de ise öğrencilerin finansal durumlarını yönetme başarıları ile demografik değişkenler ile diğer değişkenler arasındaki ilişkileri belirlemeye dönük gerçekleştirilen Ki Kare analizinin sonuçları sunulmaktadır.

Tablo 3 incelendiğinde yapılan ki kare sonucuna göre finansal durumunu yönetme düzeyi ile cinsiyet, yaş, sınıf, finansal sorunlar için profesyonel yardım alma durumu ve faturaların zamanında ödeme alışkanlığı arasında ilişkinin olmadığı görülmektedir. Buna karşın finansal durumunu yönetme düzeyi ile katılımcıların

okudukları bölüm, para harcama ve yönetme bilgilerinin kaynağı, finansal kayıtları saklama düzeyi ve düzenli para biriktirme alışkanlığı arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir.

Tablo.3 Finansal Durumu Yönetme Başarısı ile Diğer Değişkenler Arasındaki Ki Kare Analizi Sonuçları

Değişkenler	Finansal durumu yönetmede başarı düzeyi
Para harcama ve yönetme bilgilerinin kaynağı.	,010
Finansal kayıtları saklama durumu.	,008
Düzenli para biriktirme alışkanlığı.	,011
Finansal sorunlar için profesyonel yardım alma durumu.	,075
Faturaları zamanında ödeme alışkanlığı.	,080
Cinsiyet	,010
Yaş	,008
Bölüm	,011
Sınıf	,075

Tablo 4 'de ise ankete katılan öğrencilerin temel finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik sorulara verdikleri yanıtların frekans analizi sonuçları yer almaktadır. Tablo 4'te temel düzey finansal okuryazarlık durumunu ölçen sorulara verilen yanıtlar incelendiğinde; öğrencilerin önemli bir kısmının vadeli mevduat hesap konusunda bilgi sahibi olmadıkları, ağırlıklı olarak online bankacılık kullanmadıkları, çok önemli bir kısmının ATM kartına sahip oldukları, öğrencilerin yarısı enflasyon kavramını bilirken yarısının bu kavramı bilmedikleri, çok önemli bir kısmının bireysel emeklilik hesabının olmadığı, EFT kavramını bilmedikleri görülmektedir. Tablo 4'te yer alan basit ve bileşik faizleri bilip bilmedikleri yönündeki sorulara verilen yanıtlar incelendiğinde önemli bir kısmının basit ve bileşik faiz kavramlarını bilmediği görülmektedir. Bununla beraber öğrencilerin basit faizi, bileşik faize göre daha fazla bildikleri söylenebilir.

Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin Analizi: Kafkas Üniversitesi Sarıkamış Kampüsünde Bir Araştırma

Tablo 4’de yer alan diğer bir soru ise öğrencilerin faiz oranlarını takip edip etmedikleri yönündedir. Öğrencilerin büyük bir bölümü faiz oranlarını takip etmediklerini belirtmişlerdir. Ankete katılan üniversite öğrencilerinin temel finansal okuryazarlık düzeyleri yine Tablo 4’de yer alan “Evet Cevaplarının Dağılımı” kısmı ile tespit edilmiştir. Bu süreçte Chen ve Volpe’nin (1998) çalışmasındaki metodoloji izlenmiştir. Chen ve Volpe (1998), çalışmalarında oluşturdukları grupta, kişilerin soruların %25’sinden daha azına evet cevabı verirlerse “düşük”, %26-50 aralığında evet cevabı verirlerse “orta” ve %51 ve daha yukarısında evet cevabı verirlerse “yüksek” finansal okuryazarlık düzeyine sahip olduklarını belirtmişlerdir. Bu gruplama ışığında, çalışmamızda katılımcıların %22,4’si düşük seviyede temel finansal okuryazarlık düzeyine, %66,5’inin orta seviyede temel finansal okuryazarlık düzeyine sahip oldukları tespit edilmiştir. Son olarak %11,1’i ise yüksek düzeyde temel finansal okuryazar oldukları görülmüştür. Bu bilgiler ışığında katılımcıların temel finansal okuryazarlık düzeyinin ağırlıklı olarak orta seviyede olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo.4 Temel Finansal Okuryazarlık Düzeyine İlişkin Frekans Analizi

Temel Düzey Finansal Okur Yazarlık		N	%
1.Vadeli mevduat hesap konusunda bilgi sahip misiniz?	Evet	113	28,8
	Hayır	279	71,2
2.Online bankacılık kullanmakta mısınız?	Evet	169	43,1
	Hayır	223	56,9
3.ATM kartına sahip misiniz?	Evet	352	89,8
	Hayır	40	10,2
4.Enflasyon kavramını biliyor musunuz?	Evet	196	50,0
	Hayır	196	50,0
5.Bireysel emeklilik hesabınız var mı?	Evet	25	6,4
	Hayır	367	93,7
6. EFT(Electronic fund transfer) kavramını biliyor musunuz?	Evet	112	28,6
	Hayır	280	71,4
7. Basit faizi biliyor musunuz?	Evet	125	31,9
	Hayır	267	68,1
8.Bileşik faizi biliyor musunuz?	Evet	59	15,1

9.Faiz oranlarını takip ediyor musunuz?	Hayır	333	84,9							
	Evet	101	25,8							
	Hayır	291	74,2							
Sorulara Verilen Evet Cevaplarının Dağılımı										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Toplam
%	28,8	43,1	89,8	50	6,4	28,6	31,9	15,1	25,8	
Evet	13	69	52	96	5	12	25	9	10	1252

Tablo 5 'de ankete katılan öğrencilerin ileri düzey finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemeye yönelik sorulan sorulara verdikleri yanıtların frekans analizi sonuçları yer almaktadır.

Tablo.5 İleri Finansal Okuryazarlık Düzeyine İlişkin Frekans Analizi

İleri Düzey Finansal Okur Yazarlık	N	%	
1.Kredi notu kavramını biliyor musunuz?	Evet	165	43,4
	Hayır	227	56,6
2.Kişisel kredi notunuzun ne olduğu hakkında bilginiz var mı?	Evet	105	26,8
	Hayır	287	73,2
3. Borsada hiç yatırım yaptınız mı?	Evet	36	9,2
	Hayır	356	90,8
4. Borsayı yakından takip ediyor musunuz?	Evet	66	16,8
	Hayır	326	83,2
5. Hisse Senedinin ne olduğunu biliyor musunuz?	Evet	221	56,4
	Hayır	171	43,6
6. Tahvilin ne olduğunu biliyor musunuz?	Evet	32	8,2
	Hayır	360	91,8
7. Bononun ne olduğunu biliyor musunuz?	Evet	82	20,9
	Hayır	310	79,1
8. Döviz hiç yatırım yaptınız mı?	Evet	66	16,8
	Hayır	326	83,2
9. Döviz kurlarını takip ediyor musunuz?	Evet	81	20,7
	Hayır	311	79,3
10. Altına hiç yatırım yaptınız mı?	Evet	108	27,6
	Hayır	284	72,4
11. Altın fiyatlarını takip ediyor musunuz?	Evet	200	51,3

**Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin Analizi:
Kafkas Üniversitesi Sarıkamış Kampüsünde Bir Araştırma**

		Hayır	192	48,7								
Sorulara Verilen Evet Cevaplarının Dağılımı												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Toplam
%	43,4	26,3	9,2	16,8	56,4	8,2	20,9	16,8	20,7	27,6	51,3	
Evet	165	105	36	66	221	32	82	66	81	108	200	1157

Tablo 5 incelendiğinde katılımcıların ağırlıklı olarak kredi notu kavramını ve kişisel kredi notlarını bilmedikleri, borsada hiç yatırım yapmadıkları, borsayı yakından takip etmedikleri, hisse senedi kavramını bildikleri buna karşın tahvil ve bono gibi menkul kıymet kavramlarını bilmedikleri, dövize hiç yatırım yapmadıkları, döviz kurlarını takip etmedikleri, altınada hiç yatırım yapmadıkları ama buna karşın altın fiyatlarını takip etme düzeylerinin daha fazla olduğu görülmektedir. Ankete katılan üniversite öğrencilerinin ileri finansal okuryazarlık düzeyleri Tablo 5’de yer alan “Evet Cevaplarının Dağılımı” kısmı ile tespit edilmiştir. Bu süreçte de Chen ve Volpe’nin (1998) çalışmasındaki metodoloji izlenmiştir. Bu bağlamda çalışmada katılımcıların %73’nün düşük seviyede ileri finansal okuryazarlık düzeyinde, %18’inin orta seviyede ileri düzeyde finansal okuryazarlık düzeyinde, %9’unun ise yüksek seviyede ileri düzeyde finansal okuryazar düzeyinde oldukları belirlenmiştir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların ağırlıklı olarak ileri finansal okuryazarlık düzeyinin düşük olduğunu söylemek mümkündür.

Aşağıdaki Tablo 6’da, ankete katılan üniversite öğrencilerinin yatırım kararları alırken risk ve getiri algılarını belirlemeye yönelik sorulan sorulara verdikleri yanıtların dağılımı sunulmaktadır

Tablo.6 Yatırım Kararlarında Risk ve Getiri Algılarına İlişkin Frekans Analizi

		N	%
Risk ve Getiri Kavramlarını Biliyor musunuz?	Evet	230	58,7
	Hayır	162	41,3
Yatırım Kararı Alırken Risk	Evet	157	40,1

Almaktan Hoşlanır mısınız?	Hayır	235	59,9
Yatırım Kararı Alırken Neye Odaklanırsınız?	Sadece Riskine Odaklanırım	38	9,7
	Sadece Getirisine Odaklanırım	86	21,9
	Hem Risk Hem Getirisine	268	68,4

Tablo 6 incelendiğinde ankete katılan üniversite öğrencilerinin %58,7'sinin risk ve getiri kavramlarını bildikleri buna karşın %41,3'ünün ise risk ve getiri kavramlarını bilmedikleri görülmektedir. Risk ve getiri kavramlarını bildiğini ifade eden öğrenci sayısı fazla olsa dahi bilmeyenlerin sayısının yüksekliği de dikkat çekicidir. Yine Tablo 6'da ankete katılan üniversite öğrencilerinin %60'a yakın kısmının yatırım kararı alırken risk almaktan hoşlanmadıkları görülmektedir. Aynı tabloda ankete katılan üniversite öğrencilerinin %9,7'sinin yatırım kararı alırken sadece riske odaklandığı, %21,9'unun yatırımın sadece getirisine odaklandığı ve %68,4'ünün yatırım kararı alırken yatırımın hem riskine hem de getirisine odaklandığı görülmektedir. Yani ankete katılan katılımcıların büyük bölümü yatırım kararı alırken hem risk konusunu ve getiri konusunu göz önüne aldıklarını dile getirmişlerdir. Ancak yarısından fazlası yatırım yaparken risk almaktan hoşlanmadığını dile getirmiştir.

Aşağıdaki Tablo 7'de ise ankete katılan üniversite öğrencilerinin kredi kartı kullanma durumlarını belirlemeye yönelik sorulan sorulara verdikleri yanıtların dağılımı sunulmaktadır

Tablo.7Kredi Kartı Kullanma Durumuna İlişkin Frekans Analizi

Kredi Kartı Kullanılabilirliği		N	%
Kredi Kartına Sahip misiniz?	Evet	218	55,6
	Hayır	174	44,4

**Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin Analizi:
Kafkas Üniversitesi Sarıkamış Kampüsünde Bir Araştırma**

Kaç Adet Kredi Kartına Sahipsiniz?	Bir	156	71,5
	İki	52	23,8
	Üç Ve Üzeri	10	5,7
Kartı Nereden Edindiniz?	Banka	203	93,1
	Posta	8	3,7
	İnternet	5	3,2
	Stand	2	1,0
Kart Sözleşme Maddelerini Biliyor Musunuz?	Evet	146	66,9
	Hayır	72	33,1
Kredi Kartı Nakit Çekme Sıklığınız Nedir?	Hiç	48	22
	Haftada Bir	48	22
	Ayda Bir	63	28,9
	Nadiren	59	27,1
Kredi Kartı Aylık Faiz Oranını Biliyor Musunuz?	Evet	123	56,4
	Hayır	95	43,6
Kredi Kartı Son Ödeme Günü Kavramını Biliyor Musunuz?	Evet	162	74,3
	Hayır	56	25,7
Kredi Kartı Hesap Kesim Tarihi Kavramını Biliyor Musunuz?	Evet	143	65,5
	Hayır	75	34,5
Kredi Kartı Borcunuzu Genellikle Ne Şekilde ödüyorsunuz?	Asgari Ödeme Tutarı	97	44,4
	Dönem Borcunun Tamamını	121	55,6
Temerrüt Kavramını Biliyor musunuz?	Evet	18	8,3
	Hayır	200	91,7

Tablo 7 incelendiğinde ankete katılan üniversite öğrencilerinin (392 katılımcı) yarısından fazlasının kredi kartına sahip oldukları (218 katılımcı) görülmektedir. Tablodaki diğer sorular, söz konusu 218 katılımcının verdikleri yanıtlar üzerinden frekans analizine tabi tutulmuştur. Bu bağlamda kredi kartına sahip olan katılımcıların büyük bir bölümünün tek kredi kartına sahip oldukları yönünde yanıt verdikleri, kredi kartını bankadan edindikleri, yarısından fazlasının kart sözleşme maddelerini bildikleri, yarısından fazlasının kredi kartından nakit çektikleri görülmektedir. Yine kredi kartına sahip olan katılımcıların yarısından fazlasının kredi kartı aylık faiz oranını bildikleri buna karşın %44'lük gibi önemli bir kısmının ise bilmedikleri saptanmaktadır. Ayrıca

kredi kartına sahip öğrencilerin önemli bir bölümünün kredi kartı son ödeme günü kavramını bildikleri görülmektedir. Son olarak aynı katılımcılara Temerrüt kavramını biliyor musunuz diye soru sorulmuş %91,7'si bu kavramı bilmediklerini dile getirmişlerdir. Tablo 7'de sunulan bulgular genel olarak yorumlanacak olunursa; kredi kartı kullanımı hakkında öğrencilerin yüksek düzeyde bilgi sahibi oldukları söylenebilir. Buna karşın katılımcıların çok önemli bir bölümünün temerrüt kavramını bilmemeleri dikkati çeken bir bulgu olarak göze çarpmaktadır.

SONUÇ

Küreselleşmenin etkisi ile birlikte finansal olayların karmaşık bir yapıya bürünmesi ve finansal olayların bireylerin gündelik hayatlarını sürdürürken bilinçli ya da bilinçsiz olarak sürekli karşılaştıkları bir faktör olması, finansal okuryazarlık kavramının önemini artırmaktadır. Finansal okuryazarlık, bireylerin normal hayatlarını sürdürürken karşılaştıkları finansal sorunlar karşısında çözüm bulmalarını sağlamaktadır. Özellikle genç bireylerde finansal okuryazarlığı geliştirilmesi, onların gelecekte karar alırken daha etkin olmalarını ve finansal olaylardan elde edecekleri kazanımların daha yüksek olmasını sağlayacaktır. Bu bağlamda özellikle üniversite eğitimlerini devam ettiren öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi ve eksikliklerinin saptanması önem arz etmektedir. Dolayısıyla bu çalışmada, Kafkas Üniversitesi Sarıkamış Kampüsü içerisinde farklı bölümlerde eğitimlerine devam eden geniş bir örneklem grubu üzerine anket çalışması yapılarak öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeyleri, finansal durumlarını yönetme becerileri, yatırım kararları alırken risk ve getiri tercihleri ile kredi kartı kullanma durumları belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre; öğrencilerin genel olarak finansal durumlarını yönetmede başarılı oldukları sonucu çıkmıştır. Öğrencilerin %49,2'si finansal durumu yönetmede başarılı iken %45,2'si orta düzeyde başarılıdır. Sadece %5,6'lık bir kısmın finansal durumu yönetme becerisinin oldukça düşük olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Bu durumu üniversite öğrencilerinin öğrencilik hayatlarında kısıtlı gelir kaynağına sahip olmaları ve kendilerine ek gelir sağlayacak imkânların olmayışı dolayısı ile finansal durumlarını yönetme becerilerini geliştirme yolunda kendilerini bilinçlendirmeleri ile açıklayabiliriz.

Öğrencilerin %62,2'si finansal kayıtları saklarken, %76,6'sı ise faturaları zamanında ödemektedir. Öğrencilerin faturalarını

Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin Analizi: Kafkas Üniversitesi Sarıkamış Kampüsünde Bir Araştırma

zamanında ödeme alışkanlıklarının olması, kurumların geç yatırılan faturalar karşısında uygulamış oldukları cezai yaptırımlarının olması nedeni ile açıklanabilir. Finansal kayıtları saklama alışkanlıklarını ise elektronik ortamda işlem gören finansal olaylar karşısında meydana gelebilecek sıkıntılar karşısında finansal kayıtların ispat niteliği taşıması dolayısı ile kazanmış olabildikleri şeklinde yorumlanabilir.

Araştırma sonuçlarında dikkat çeken bir nokta ise yapılan ki kare testi sonucunda öğrencilerin finansal durumunu yönetme düzeyi ile cinsiyet, yaş, sınıf arasında ilişkinin olmadığıdır. Bununla birlikte öğrencilerin finansal durumu yönetme düzeyi ile okuldaki bölümler arasında bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Okulda finans alanında ders alan yöneticilik, yerel yönetimler ve lojistik gibi bölüm öğrencilerinin finansal durumu yönetme becerisinin diğer bölüm öğrencilerine oranla daha yüksek olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Temel finansal okuryazarlık düzeyine ilişkin sonuçlara bakıldığında ise öğrencilerin sadece %22,4'lük bir oranının düşük seviyede temel finansal okuryazarlık düzeyinde olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Bu sonuca bakarak öğrencilerin büyük çoğunluğunun temel finansal okuryazarlık düzeylerinin yüksek olduğunu ifade edebiliriz. Bu beklenen bir sonuçtur. Çünkü bireyler küçük yaşlardan itibaren finansal olayların etkisi altında kalmaktadır. Özellikle üniversite öğrencileri, buldukları çevre itibariyle birçok finansal işlem içerisinde kendilerini bulmaktadırlar. Bunun sonucunda da bu bireyler temel finansal olaylar hakkında genel bilgi sahibidirler. Ancak ileri finansal okuryazarlık düzeyine bakıldığında temel finansal okuryazarlık düzeyine oranla büyük bir düşüş vardır. Öğrencilerin %73'ü düşük düzeyde ileri finansal okuryazarlık seviyesine sahiptir. Öğrenciler, maddi durumlarından dolayı borsa, hisse senedi, döviz ve altın gibi yatırım araçları ile pek fazla ilgilenememektedirler. İleri düzey finansal okuryazarlık düzeyi de genel olarak yatırımlarla ilgili olduğundan dolayı sonucun bu derece düşük çıkması doğaldır.

Araştırma sonucu elde edilen bir diğer sonuç ise öğrencilerin yatırım yaparken risk almaktan hoşlanmadığıdır. Katılımcıların %59,9'u risk almaktan hoşlanmadığını dile getirmiştir. Öğrencilerin pozisyonlarından dolayı yatırım ile ilgilenmedikleri, yatırım kararı almak için erken bir dönemde oldukları ve yatırım kararı alsalar bile bunu riskli buldukları gibi durumlar değerlendirildiğinde yatırım ile ilgili kararlarda çekimser davranışlar sergilemeleri anlaşılabilir bir durumdur. Araştırma sonuçlarından bir diğeri ise öğrencilerin

%55,6'sının kredi kartına sahip olduğudur. Kredi kartına sahip olan öğrencilerin ise birçoğunun kredi kartı işlemleri hakkında bilgi sahibi olduğu belirlenmiştir. Bunun nedenini bankaların kart kullanımı konusunda uygulamış oldukları ağır yaptırımlar olarak açıklayabiliriz.

Gelecekte her konuda olduğu gibi finansal konularda da söz sahibi olacak gençlerimizin temel finansal okuryazarlık düzeyinde düşük olmadığı ancak ileri finansal okuryazarlık düzeyinde düşük düzeyde olduğu araştırmamız sonucunda ortaya çıkmıştır. Finansal okuryazarlık seviyesinin gençler bazında yükseltilmesi gelecekteki yatırım kararlarını ve finansal faaliyetleri doğrudan etkileyecektir. Finansal faaliyetlerin devletlerin refah düzeyini belirlemede çok önemli olduğu günümüz dünyasında gençlerimizin bu konuda daha fazla bilgilendirilmesi ve gelecekte alacakları kararlarda etkinliklerinin sağlanması gerekmektedir. Bu bağlamda üniversitelerde bölüm ayırımı yapılmaksızın finansal okuryazarlık derslerinin verilmesinin önemli faydalar yaratacağı düşünülmektedir. Yurt dışında bir çok ülkede kişisel bütçe yönetimi veya kişisel finans isimleriyle derslerin ilk ve orta öğretimde verildiği günümüzde sadece üniversitelerde değil ilk, orta ve liselerde en azından temel düzeyde finansal okuryazarlıkla ilgili bilgilerin verileceği derslerin müfredata eklenmesi önerilebilir.

KAYNAKÇA

- ALKAYA, Aylin ve YAĞLI, İbrahim, (2015),“Finansal Okuryazarlık-Finansal Bilgi, Davranış Ve Tutum: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İİBF Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama”,*Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(40).
- ANSONG, Abraham ve GYENSARE, Micheal, (2012), “Determinants Of Universityworking-Students’ Financial Literacy At TheUniversity Of Cape Coast, Ghana”,*International Journal Of Business And Management*, 7(9).
- BARIŞ, Serap, (2016),“Finansal Okuryazarlık ve Bütçeleme Davranışı: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma”,*TurkishJournal of TESAM Academy*, July, 3(2), (s.13-38).
- BAYRAM, Saliha Seçil, (2015), “Finansal Okuryazarlık Ve Para Yönetimi Davranışları: Anadolu Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Uygulama”,*Uluslararası İşletme ve Yönetim Dergisi* C.:2 S.:2, (s. 105-135).

**Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin Analizi:
Kafkas Üniversitesi Sarıkamış Kampüsünde Bir Araştırma**

-
- BEAL, Diana, DELPACHİTRA, Sarath, (2003), "Financial Literacy Among Australian University Students", *Economic Papers*, 22(1). ss. 65-78.
- BUCHER-KOENEN, Tabea - ZIEGELMEYER, Michael, (2011), "Who Lost The Most? Financial Literacy, Cognitive Abilities And The Financial Crisis", *European Central Bank: Conference On Household Finance And Consumption, Working Paper Series*, no.1299.
- CHEN, Haiyang ve VOLPE, Ronald, (1998), "An Analysis Of Personal Financial Literacy Among College Students", *Financial Services Review*, 7(2). (s. 107-128).
- CUDE, Brenda, LAWRENCE, Frances, LYONS, Angela, METZGER, Kaci, LEJEUNE, Emily, MARKS, Loren. ve MACHTMES, Krisanna, (2006), "College Students and Financial Literacy: What They Know And What We Need To Learn", *Proceedings Of The Eastern Family Economics and Resource Management Association*, (s. 102-109).
- ERGÜN, Bahadır, ŞAHİN, Arzu ve ERGİN, Erhan, (2014), "Finansal Okuryazarlık: İşletme Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Çalışma", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(34). (S. 847-864).
- FETTAHOĞLU, Sibel, (2015), "Hane Halkının Finans Eğitimi Ve Finansal Okuryazarlık Düzeyleri Üzerine Kocaeli'nde Bir Araştırma", *Muhasebe Ve Finansman Dergisi*, (S 101-116).
- GUISSO, Luigi ve JAPPELLI, Tullio, (2008), "Financial Literacy and Portfolio Diversification", *CSEF Working Papers Series*, No.212.
- KALAYCI, Şeref, (2008), *Çoklu Doğrusal Regresyon Modeli*. Kalaycı, Şeref (Yayına Hazırlayan) SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri İçinden, Ankara, Asil Yayın Dağıtım, (S. 259-269).
- KAYGİN, Erdoğan ve KAVAK, Onur, (2017), "Determination Of The Level Of Organizational Sınızm On Academic Staff", *Pressademia Procedia*, 3(1), (S. 808-814).
- KORUCUK, Murat, (2016), *Halkla İlişkiler Fonksiyonu*. Serkan Naktiyok (Edt.) İşletme Bilimlerine Giriş. (S.169-181), Gazi Kitabevi, Ankara.
- KORUCUK, Murat ve CENGİZ, Ömer, (2017). *Turizmin Ekonomik, Çevresel Ve Sosyo - Kültürel Etkileri*, Murat Kılıçbey (Edt.) Genel Turizm. Ss. (79-106), Gazi Kitabevi, Ankara.
-

- LUSARDİ, Annamaria, MITCHELL, Olivia ve CURTO, Vilsa, (2010), "Financial Literacy Among the Young", *Journal Of Consumer Affairs*, 44(2), (S. 380).
- NFCC (National Foundation for Credit Counseling), (2007), *Financial Literacy Survey Summary Report*.
- ÖZDEMİR, Ali, TEMİZEL, Fatih, SÖNMEZ, Harun ve ER, Fikret, (2015), "Financial Literacy Of University Students: A Case Study for Anadolu University", *Uluslararası Yönetim İktisat Ve İşletme Dergisi*, Cilt 11, Sayı 24.
- REMUND, David, (2010), "Financial Literacy Explicated: The Case For A Clearer Definition In An Increasingly Complex Economy", *Journal Of Consumer Affairs*, 44, (S.276-295).
- SARIGÜL, Haşmet, (2014), "A Survey Of Financial Literacy Among University Students", *The Journal Of Accounting And Finance*, 64. (S. 207-224).
- TEMİZEL, Fatih ve BAYRAM, Fatih, (2011), "Finansal Okuryazarlık: Anadolu Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi (İİBF) Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma", *C.Ü. İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi*, 12(1).
- URAL Ayhan ve KILIÇ, İbrahim, (2011), *Bilimsel Araştırma Süreci Ve Spss İle Veri Analizi*, Detay Yayıncılık, Ankara.
- ÜNAL, Sayfettin, DÜĞER, Yavuz Selim ve SÖYLEMEZ, Cevat, (2015), "Ekonomi Okuryazarlığı Ve Kredi Kartı Tutumunun Rasyonel Kredi Kartı Kullanımına Etkisi: Dumlupınar Üniversitesi Tavşanlı MYO Örneği", *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, Nisan, 10(1), (S. 31- 52).
- VAN ROOIJ, Maarten, LUSARDİ, Annamaria ve ALESSİE, Rob, (2011) "Financial Literacy And Stock Market Participation", *Journal Of Financial Economics*, Vol.101, (S.449-472).
- WAGLAND, Suzanne ve TAYLOR Sharon, (2009), "When It Comes To Financial Literacy, Is Gender Really An Issue?", *Australasian Accounting Business And Finance Journal*, 3(1). Ss. 13-25.
- YILDIRIM, Fatih, NAKTİYOK, Serkan ve KULA, Emirhan, (2016), "Tükenmişlik Düzeyinin Girişimcilik Niyeti Üzerine Etkisi", *İşletme Araştırma Dergisi*, Cilt:8, (S.15-33).
- YILDIRIM, Fatih ve NAKTİYOK, Serkan, (2017), "The Mediating Role Of Organizational Support In The Effect Of Transformational Leadership On Employee

**Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin Analizi:
Kafkas Üniversitesi Sarıkamış Kampüsünde Bir Araştırma**

Empowerment”, *Polish Journal Of Management Studies*, 1 (16), (S. 292-303).

YÜCE, Alpaslan ve KAVAK, Onur, (2017), “İçsel Pazarlama Faaliyetlerinin Örgütsel Bağlılık Ve İşten Ayrılma Niyeti Üzerindeki Etkisi: Bir Araştırma”, *Balkan And Near Eastern Journal Of Social Sciences*, 3(3), (S.79-96).